ముంతమామిడికాయ జీడినికూడా మించివుంటుంది వియ్యపు జీడి

వియ్యపు జీడి కూడదు

వియ్యపుజీడి కూడదు—గతికితే అతకదు అనేసామెతలోని సాంప్రదాయక ఆచారానికి నిదర్శనమైన కథ.

రచయిత:

అవ్వారి వాసుదేవశాస్త్రి

సాయంత్రం. షుమారు ఐదుగంటలౌతుంది. ప్రశాంతమైన చల్లని పైరుగాలి వీస్తున్నది, పురమందిరానికి సమీపంలో ఒకయిల్లు. ఇంటిముందుచిన్నతోట. వెంకట్రావు బౌనుపోలుకువెళ్ళాలని ముస్తాబు అవుతుంటాడు. తల్లి యిట్లాహెచ్చరిస్తుంది. "అబ్బాయీ! మామయ్య మనమనుకున్న విషయాన్ని గురించి ఏమన్నా ఆలోచిస్తున్నాడూ? మళ్లీ యీమధ్య ఉత్తరంరాసినట్టే కనపడదే".

"ఆయన యీవిషయంలో ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉంటాడని నానమ్మకం, అయితే ఆప్రయత్నం మనకెందుకు తెలుపలేదంటే; ఆయనదొకస్వభావం. చేసేప్రయత్నం ఏమైనా సఫలంఅవుతుందనితోస్తేనేగాని ఇతరులకుచెప్పడు. అందుకని ఉత్తరంరాయలేదనుకుంటా".

"ఏమో ఏంప్రయత్నమో? నామనస్సుమాత్రం చాలాతొందరపడుతున్నది. ఏదన్నా తొందరగా తెలిసిపోతే బాగుంటుందని".

"అవును. మనమనుకున్నవన్నీ అనుకున్నట్లు జరుగుతవేమిటి. వేళరావాలి, సరే నేనుబౌనుపోలుకువెళ్ళివస్తా" అని బయలుదేరివెళ్ళాడు. ఆ మాతృదేవతమాత్రము అట్లే చింతాక్రాంతురాలై కూర్చొని ఆలోచిస్తున్నది. కొడుకుకింతయిరవైఏళ్ళయినా సరిగానిండలేదు, ఎందుకో అప్పుడేకొడుకుపెళ్ళికి ఆమెకింత చింత. ఎన్నివేదాంతవాక్యాలు స్మరిస్తేఏం. ఎంతమంది ఎన్నిధైర్యపుమాటలు చెబితేఏం. ఆమె అధైర్యంమానలేదు. మాతృహృదయంకాదూమరి, కొడుకూ, కోడలూ ఇద్దరూ కాపరంచేస్తుంటే తాను చూడకపోతానేమోనని;

ఎందుకో హిందూస్త్రీలకింతతొందర? పుట్టినప్పటినుంచి పెళ్ళో పెళ్ళో అని. వాళ్లు ఎట్లాజీవిస్తారో అనే ఆలోచన గూడలేదు. పెళ్ళిఆలోచనవొకటే వాళ్ల ముందు తాండవించేది.

* * *

మరునాడుదయం.

"అమ్మా! మామయ్యవుత్తరంరాశాడు. ఇప్పుడేవచ్చింది".

"ఏంరాశాడునాయనా! కవరువిప్పి చదువు".

బెజవాడ,

చిరంజీవి వెంకట్రావుకు ఆశీర్వచనములు.

తచ్ఛేదశమిరోజున మీయింటికి ఒకవ్యక్తివస్తాడు. ఆయన రాజమంత్రిమాడిపార్టుమెంటులో ఒకఉద్యోగి. ఆలోచనే నెరవేరితే ఆయనే మీమామగారుకావాలి. ఆయనను మిక్కిలివినయంగాచూచి తగుజాగ్రత్తతో క్లుప్తముగ సంభాషించి పంపితే తక్కిన సర్వవిషయాలు నేను ఉచితరీతిని ఇక్కడమాట్లాడెదను. అక్కడ ఆయనను ఎట్లాగౌరవించేది వగైరావిషయాలు సర్వమూతెలిసిన మాఅక్కగారికి నేను వేరేతెలుపనక్కరలేదు.

గ్రహింపుము.

రామకృష్ణరావు.

"నీవుచెప్పినమాట నిజమేరా. వాడో యీ ఆలోచనలో నేవున్నాడు. కలే. ఎప్పుడూ ఆయనొచ్చేది? దశమినాడా? సరే అవకాశముందిగా. మర్యాదకేమి? ఎట్లాగో నాచేతైనట్లుచేస్తాగానీవుమాత్రం ఆస్తిపాస్తులవిషయంలో తొందరపడి ఏమీ మాటయివ్వకు. మంచిచెడ్డలు అన్నీ మామామయ్యే చూస్తాడు. వివరాలు ఆయనకుగాని బాగాతెలవని చెప్పు".

"సరే ఏదోచేస్తానులేకాని అసలుసంగతిగా. నీవన్నీ బి సి. నాటి ఆలోచనలు. అసలీకాలంలో ఆస్తిచూసేదెవడు?"

"ఆ! అట్లాఅనకు. చదువుతోపాటు ఆదీఆలోచించేదే."

* * *

చిన్నప్పటినుంచీ వెంకట్రావు ఈవూ, సంధ్యావగైరా మంచిచెడ్డలన్నీ మామే చూస్తున్నాడు. ఆయన బెజవాడలో ఎలెక్ట్రిక్ కంపెనీలో గుమాస్తా

...లు తెచ్చుకుంటున్నాడు. ఆయనే పెళ్ళిపేరంటముగూడా చేద్దామని సంకల్పించాడు. ఆ మంచియిల్లు, వాకిట్లో సామాన్యమైనతోట తప్ప వెంకట్రావుకి పెద్ద ఆస్తులేమీ లేవని చెప్పాలి. ఎందుకంటే పిత్రార్జితమైన తక్కినఆస్తి అంతా అతనుచదివిన బి. ఏ. అప్పుకు సరిపోయేదిగావుంది కాబట్టి. ఆ అప్పే ఇప్పుడుతీర్చేట్లయితే యిల్లూ, తోటా మాత్రమే మిగులుతవి. ఇట్టిపరిస్థితుల్లో ఎట్లాగో తాంత్రికంగా పెళ్ళిచెయ్యాలి మేనల్లుడికి. ఎట్లాగని ఆలోచన. చాలా పన్నాగాలువేసిచూశాడు. ఇంకాప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఏమౌతుందో?

* * *

అనుకున్న దశమినాటికే కన్యాదాత వచ్చాడు. భోజనంవగైరా ఏర్పాట్లన్నీ సక్రమంగా, మర్యాదగా వారింట్లోనే ఏర్పాటుచేశారు. ఆయన ఆరోజు 10 గంటలకొచ్చి ఆరోజంతావున్నాడు. భోజనం, విశ్రాంతి, ఫలహారం వగైరా కాలక్షేపాలతో పగలుగడిచిపోయింది. రాత్రికూడ ఎక్కడికి వెళ్ళనేలేదు. వెళ్ళకుండావుంటేటట్లే ఏదో కాలక్షేపంచేశారులెండి, తల్లీ కొడుకూగూడా. ఎక్కడికైనావెళ్తే తమఆస్తిబండారం బయటపడుతుందని వాళ్ళభీతి. పిల్లవాడిని, చదువులో తెలివితేటలువగైరాచూచి ఆయనవెళ్ళి ఆస్తివగైరావిషయాలు మేనమామతో ఆలోచిస్తే ఆయన అప్పువిషయంమినహా తక్కిన అన్నివిషయాలూ యథార్థమే చెప్పాడు. ఆయన సరేనని వెళ్ళి సామాన్యమైనకట్నం నూటపదహార్లూ, మామూలుగాఇచ్చే పట్టుగుడ్డలు, వెండిసామానులువగైరా ఇచ్చేఏర్పాటుతో మరలవచ్చి "తథాస్తు" అనుకొని ముహూర్తనిర్ణయంచేసుకొని వెళ్ళాడు. పెళ్ళిలో యీవిషయమంతా కన్యాదాతకు విశదమైంది

ఆలకరోజున వీళ్ళడిగిన బంగారుచేతిగొలుసువగైరా యివ్వలేదని వీళ్ళకుకోపంవచ్చింది. ఇట్లా మోసపుచ్చిందిగాక ఆలకకట్నం ఇవ్వలేడనికోపమా? అని వీళ్ళకుఅనిపించింది. ఎందుకు ఇచ్చామని వాళ్ళనుకుంటే ఎందుకుచేసుకున్నామని వీళ్ళనుకుంటేపరిస్థితి ఏర్పడింది. చివరకిట్లా పర్యవసానంతేలింది. మూతివిరుపులతోటి, ముఖంచిట్లింపులతోటి ఎట్లాగో ఐదురోజులు గడిచిపోయినవి మూడునిద్రలకు కోడలిని తీసుకుపోయినప్పుడు తోడేవెళ్ళినవాళ్ళకు వీళ్ళకు మాటలు మాటలుపెరిగి కలహమయింది. మళ్లీవీళ్లు మూడునిద్రలకుపోయినప్పుడు మంగళహారతిలో డబ్బుపెట్టడందగ్గిర తగాయిదా వచ్చింది. మనస్సులు సరిగ్గాలేనప్పుడు తగాయిదాకు బీజమే ఉండనక్కరలేదు.

దాంతో దీనితో మొత్తంమీద మనస్సులో క్రోధలు బాగాపెరిగిపోయినవి. దానితో వాళ్లు ఏడాదిలోపల తీసుకువెళ్తామని జాబురాసినా సమాధానంలేదు. ఇంకేవిషయంరాసినా సమాధానంలేదు. గప్ చిప్. ఎక్కడిదొంగ లక్కడే. ఆడపిల్లనిచ్చినవాళ్లు కొంచెం అణిగిమణిగి ఉండకూడదూ? అని వీళ్ళఅభిప్రాయం.

ఎంత ఆడపిల్లనిచ్చినా వీళ్లుజేసినపనికి వీళ్ళకింకా అణిగిమణిగి ఉండాలా? అని కన్యాదాతలభావం. యీభావాలతోటి భగ్నమనోరథులైనారానూతనదంపతులు.

తరువాత ఆప్రక్క ఇంటివాళ్ళమాటలు కొంచెంఆలకించండి. "చూచారా పాపం. ఆవెంకట్రావుకాపరం ఎట్లా భగ్నమైందో" "కాదూమరి. ఆవియ్యంకుడు చూడటానికివచ్చినరోజున ఎక్కడికీపోకుండా వాళ్ళింట్లోనే భోజనంవగైరా అన్నీ ఏర్పాట్లూచేస్తేను మనపెద్దలు ఊరికేచెప్పారూ? వియ్యపుజీడికూడదనీ, గతికితే అతకదనీ, అతికినా యిలాగే ఉంటుంటుందనీ".

"ఆ! అలాగా! ఆవియ్యాలవారివిందునే వియ్యపుజీడి అంటారా ఏం? పాపం ఆవిడకేం తెలుస్తుందండీ ఈవిషయం. ఇదివరకు ఆడవియ్యాలందిందా? మగవియ్యాలందిందా? పోనీ వచ్చిన ఆవియ్యంకుడికైనా తెలియకపోయిందా యీవిషయం?"

"ఆ! ఇంగ్లీషువాసనేతప్ప తెలుగు సంప్రదాయాల వాసనైనా ఎరుగని ఆయనకేంతెలుస్తుంది. పాపం".

"ఆ! అదాకథ? ఈజీడి మామిడికాయజీడినికూడ మించిపోయిందే?"

మీపాపలకు

వేలకొలదిగ తల్లిదండ్రులు భావించునట్లు పిల్లలే గొప్ప విలువగల సంపదగా మీరును భావించుచో వారు తమ ముద్దుబిడ్డలు బలారోగ్యములు కలిగియుండుటకు అవలంబించిన విధానమునే మీరును అవలంబించి వారివలె మీరును మీ పాపలకు

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

బాలభాస్కర

వలని లాభమును చేకూర్తురు.

ఏస్థితియందున్నను బిడ్డల లివర్ స్ప్లీన్ వ్యాధులను కుదుర్చుటకును, అటంకపరచుటకును బాలభాస్కర అమోఘమైన ఔషధము.

మాన్యుఫ్యాక్చరర్లు

ఆయుర్వేదాశ్రమము

మదరాసు.

[illegible]కాయముక్కలు, [illegible] మెదలైన మధురద్రవ్యాలు [illegible] ద్రవ్యాలున్నూ. ఉత్సవంచూడ్డానికి వచ్చినవారి అందరికీ [illegible] ప్రసాదంఇస్తారు. ప్రసాదం ఇచ్చిన [illegible] తాంబూలం పుచ్చుకుంటారు, స్నేహితులు [illegible]. దగ్గర చుట్టాలుమాత్రం [illegible]. పాటలుపాడి, సంగీతంపాడి [illegible] రాత్రిఅంతా వారుజాగారంచేస్తారు. [illegible] విందుభోజనాలు సాగు[illegible] బంధువుల్ని, పరిచితుల్ని పిలుస్తారు. విందు చేయడం అంతముఖ్యం కాదు. రాత్రిజాగారం, వేడుకమాత్రం ముఖ్యం. [illegible] జన్మసంబంధమైన ఈపర్వం హిందువుల ముఖ్యమైనపర్వాల్లో [illegible]. [illegible] దేశంలో ఈసందర్భంలో కృష్ణవిరోధిఅయిన కంసున్నికూడా పూజించడం విచిత్రం.

[illegible] శ్రీకృష్ణజయంతి

మద్రాసులో వైష్ణవసంప్రదాయం [illegible] ఇళ్లల్లో కృష్ణాష్టమిపర్వాన్ని భక్తి [illegible] జరుపుతారు. రోజంతా [illegible]. ఇంటినిండా జేగు[illegible] ముగ్గులు పెడతారు. సాయంకాలం కృష్ణవిగ్రహానికి పొన్నపువ్వుల్తో పూజచేస్తారు. పదకొండుపిండివంటలు చేసి నైవేద్యంపెట్టి విందుభోజనాలు సాగిస్తారు.

ఆంధ్రదేశంలో ఇది ఉట్లపండగ

ఆంధ్రదేశంలో ఈపండగ జరపబడే [illegible] '[illegible]' గ్రంథ[illegible] ఇట్లు వర్ణిస్తున్నారు: 'శ్రీకృష్ణుని జన్మదినోత్సవము [illegible] గృహమందును జరుపబడుచున్నది. సాయంకాలమందు శ్రీకృష్ణుని విగ్రహము నూరేగించుదురు. శ్రీకృష్ణుడు బాల్యమందు గొల్లలయిండ్లకు [illegible] పాలు వెన్నను దొంగిలించిన దుడుకుచేతలకు నిదర్శనముగ వీధులలో ఉట్లు పెట్టి వాటిని జనులచే గొట్టించు వేడుకలు నేటికిని జరుగుచున్నవి. [illegible] ఆంధ్రదేశమందంతటను విరివిగా [illegible]న్నది.'

కృష్ణాష్టమిని వాడుకలో ఉట్లపండుగ అని, ఉట్లసంబరమని, ఉట్లతిరునాళ్ళ అని అనడంవుంది. కృష్ణాష్టమి శ్రీకృష్ణుని జన్మసంబంధమైనపర్వం కాబట్టి అతని బాల్యక్రీడలైన ఉట్లమీది పాలు పెరుగు వెన్నదొంగిలించుటలను అనుకరించే, జ్ఞప్తికితెచ్చే ఉత్సవాలనిచేయడం ఎంతేనా సముచితంగావుంది. ఉట్లసంబరానికి రెండు స్తంభాలుపాతి వాటికి అడ్డంగా ఒకవాసంకడతారు. స్తంభానికి అలంకారంగా కొబ్బరిఆకులు చుడతారు, అరటిస్తంభాలు అన్చికడతారు. అడ్డవాసానికి మామిడిఆకుల తోరణాలుకట్టి, వెలగకాయలు, పువ్వులు, పండ్లు వేలాడతీస్తారు. వాసానికి నడుమని ఒకఉట్టికట్టి దానిలో ఒకపెరుగుముంతపెడతారు. ఆ ఉట్టి పైకి క్రిందికి లాగడానికి గిలక (పుల్లీ) వుంటుంది. ముంతలో పెరుగు పోస్తారు, డబ్బులు వేస్తారు. గొల్లలు కృష్ణవేషం ధరించివచ్చి ఎగిరి ఆముంతని అందుకోడానికి ప్రయత్నాలుసాగిస్తారు. ఆముంత వారికి అందకుండా ఉట్టిని గిలక (పుల్లీ) సహాయంతో కొందరు పైకిలాగుతూ, క్రిందికిదింపుతూ వుంటారు. పైగా కొందరు స్తంభాలమొదట్లో గంగాళాలతో నీళ్లువుంచుకుని వాటిని వెదురు పిచికారీ గొట్టాలతో పెరుగుబుడ్డి అందుకోబోయేవారిమీద కొడుతూవుంటారు. రంగు రంగుల బుక్కాకూడా వారిమీద కొడతారు. ఈసమయంలో కొందరు కృష్ణలీలలు పాడతారు, కృష్ణజననం, కంసవధ, దధిమథనం, రాసక్రీడ మొదలైన నాటకప్రదర్శనాల ఏర్పాటుకూడా వుండడంకలదు. చివరకు ఎగిరి పెరుగుబుడ్డిని పగలగొట్టి పెరుగుతాగడంతో ఉత్సవం ముగుస్తుంది

దక్షిణాదిని ఇది లోట్లపండగ

దక్షిణాదిని కృష్ణాష్టమి రసాభాసపు పండగగా తయారైంది. శ్రీసురవరము ప్రతాపరెడ్డిగారు ఈసందర్భంలో ఇట్లు వ్రాస్తూవున్నారు. 'దక్షిణదేశమందు గొన్ని స్థలములందు శ్రీకృష్ణజయంతినాటి రాత్రికాలమందు కొందఱుభక్తులు దంతులుగా సంకేతితదేవతాయతనములందు జేరి తప్పక తాగి యారాత్రి కంచుకక్రీడ [illegible] చేయుదురట. ఈక్రీడ [illegible] నము. కాని వాని [illegible] ప్రధానములు [illegible] కన్న మనకు [illegible]

కృష్ణా[illegible] [illegible] రవికలపండగ

ఈ రవికలపండుగని ఆంధ్రవిశారద తాపీ ధర్మారావునాయుడు బి. ఏ. గారిట్లు వర్ణిస్తున్నారు 'పండ[illegible] వాళ్లందరూ కోనెల[illegible] [illegible] లూ, పురుషు[illegible] తరవాత ఆడవ[illegible] గుకొనిఉన్న [illegible] ఒక [illegible] గా పడవేస్తారు. తరవాత మగవాళ్లు అందరూ ప్రవేశిస్తారు. తలా ఒక్కొక్క రవికనుతీసి పట్టుకుంటారు. మాత్రంఏమి టంటే— ఆరవిక ఎవరిదో ఆస్త్రీ ఆ రాత్రిఅంతా ఆమగవాడితో భోగించాలి. తెల్లవారినతరవాత ఎవరి భర్తలదగ్గరికి వాళ్లువెళ్లి సంసారంచేసుకుంటూ ఉంటారు. వాళ్ల పాతివ్రత్యాన్ని ఈపండుగ నాటిపని యేమీపాడుచెయ్యదు. మీదు మిక్కిలి ఆపనివల్ల వాళ్ల పుణ్యం ఎక్కువ అవుతుంది'